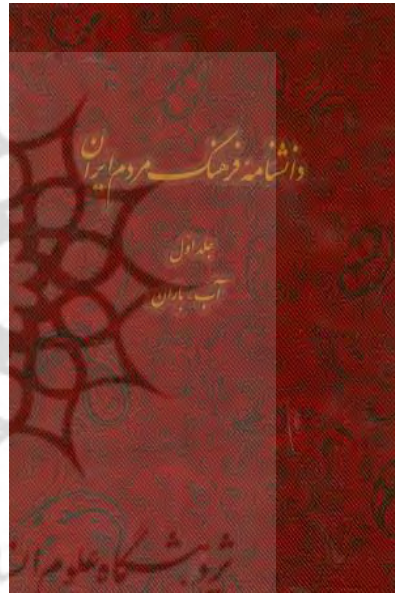

دانشنامه فرهنگ مردم ایران

زیر نظر کاظم موسوی بجنوری، ویراستاران علمی: اصغر کریمی، محمد جعفری (قنواتی)، معصومه ابراهیمی، سال ۱۳۹۱، ۷۷۱ صفحه، جلد اول: آب - باران، انتشارات: مرکز دایره‌المعارف بزرگ اسلامی.

مرکز دایره‌المعارف بزرگ اسلامی، سازمانی فرهنگی - پژوهشی است که به منظور تدوین و انتشار دایره‌المعارف اسلامی، عمومی، تخصصی و دیگر مراجع علمی در اسفند ۱۳۶۲ در تهران تأسیس شده است. نخستین اثر پژوهشی این مرکز «دایره‌المعارف بزرگ اسلامی» است که به سه زبان فارسی، عربی و انگلیسی منتشر می‌شود. «دانشنامه ایران» که دایره‌المعارفی عمومی و جهانی است دومین اثر پژوهشی این مرکز به شمار می‌رود. سومین اثر

پژوهشی این مرکز نیز «دانشنامه فرهنگ مردم ایران» نام دارد.

دانشنامه فرهنگ مردم ایران یکی از پروژه‌های مرکز دایره‌المعارف بزرگ اسلامی است که طرح اولیه آن در یک فرایند پیشنهاد، مطالعه و تدوین، در اسفند ۱۳۸۶ تهیه گردید.

مدخل‌های این دانشنامه با مطالعه آثار و منابع تاریخی - اجتماعی، تک‌نگاری‌ها و پژوهش‌های میدانی منتشر شده، همچنین با مطالعه کتاب‌های

مربوط به تاریخ و جغرافیا و فرهنگ مردم شهرها و روستاهای ایران، استخراج و تنظیم شده و بارها بررسی و پالایش گردیده تا نهایتاً نزدیک به ۳۰۰۰ مدخل برای این دانشنامه پذیرفته شده است.

گستره مکانی (جغرافیایی) این دانشنامه مرزهای سیاسی ایران امروزی را دربرمی‌گیرد که گاهی در حوزه ادبیات از مرزهای کنونی فراتر می‌رود، ولی امید است که در ویرایش‌های بعدی، مواد و داده‌های فرهنگ مردم در سطح ایران فرهنگی نیز گسترش یابد. گستره زمانی این دانشنامه تمامی دوره‌های تاریخی ایران را شامل می‌شود. قلمرو موضوعی این دانشنامه نیز تمامی ابعاد فرهنگ مردم، اعم از مادی و معنوی را دربرمی‌گیرد.

مخاطبان این دانشنامه، با توجه به معیارها و ضوابط متعددی که برای پژوهش و تألیف هر مقاله لحاظ شده است، پژوهندگان فرهنگ مردم (فولکلوریست‌ها)، انسان‌شناسان، مردم‌شناسان، جامعه‌شناسان و تمامی پژوهشگران فرهنگ و تمدن ایران و به‌خصوص همه مردم ایران‌اند. ساختار این دانشنامه براساس معیارها و ضوابط علمی و فنی مرکز دایره‌المعارف بزرگ اسلامی تنظیم شده است.

برای تألیف هر یک از مقاله‌های این دانشنامه، پژوهشگران مستقر در کتابخانه مرکز، با مراجعه به کتاب‌های مرجع، پرونده‌ای علمی حاوی منابع معتبر تاریخی و تحقیقی درباره موضوع مورد نظر تشکیل می‌دهند. در روند تشکیل هر پرونده علمی نظارت و ارزشیابی مستمر وجود دارد و با متخصصان برای افزایش کیفیت آن مشورت می‌شود. پرونده علمی، به عنوان بخشی از مواد تحقیق در اختیار مؤلف قرار می‌گیرد تا با تکمیل آن نسبت به تألیف مقاله با ساختاری معین و در قالب شمار کلمات و زمان تحویل معین، اقدام نماید.

پس از تألیف مقاله و تحویل آن به دایره علمی دانشنامه، اقدامات لازم برای بازبینی و اصلاحات آن به عمل می‌آید. اگر مقاله نیاز به اصلاح و بازنگری یا بازنویسی داشته باشد، از مؤلف خواسته می‌شود تا نکات اصلاحی و ویرایشی را در مقاله اعمال نماید و نسخه‌ای جدید از آن ارائه کند. ممکن است این روند بارها تکرار شود تا با تزریق اطلاعات جدید نسخه‌ای قابل قبول از مقاله به دست آید. مقاله، پس از تأیید، برای بررسی مآخذ و مطابقت دادن محتوا با آنها و کسب اطمینان از اعتبار، صحت و دقت ارجاعات، به «بخش بررسی» واگذار می‌شود؛ گزارش این بخش پس از بررسی و تأیید در اختیار مؤلف قرار می‌گیرد تا مجدداً نکات یادآوری شده را در مقاله اعمال نماید یا اینکه به علت عدم دسترسی مؤلفان به منابع تکمیلی و کمیاب، ویراستاران مرکز عهده‌دار این وظیفه می‌شوند. هر مقاله پس از ویرایش و تأیید، برای حروف‌نگاری و سپس به منظور ویرایش فنی و نهایی به «بخش ویرایش و چاپ» ارسال می‌گردد. در این بخش، تمامی مراحل پیشین مجدداً بازبینی و مقاله از حیث محتوا و صورت و براساس معیارهای فنی مدون و مصوب و ضوابط دانشنامه‌نگاری بررسی می‌شود و اصلاحات لازم به عمل می‌آید. در نهایت مقاله پس از بازبینی و تأیید نهایی، اجازه چاپ و انتشار کسب می‌کند. سرویستار در کلیه مراحل، از ابتدا تا انتها، بر مقاله نظارت دارد و با تأیید اوست که به مرحله دیگر ارسال می‌شود.